

matèria de regulació dels mitjans audiovisuals és, a la vegada, comú i divers. En tot cas, entenem que és necessari separar de forma clara els òrgans o ens encarregats de regular el mercat de les telecomunicacions, dels òrgans o ens als quals s'encomana el control audiovisual. Aquesta separació pot adoptar models diversos. Per exemple, en el model italià hi ha una Autoritat que integra dos comitès amb funcions i composició diferenciada, mentre que en el model francès conviuen dos ens diversos dins d'un sistema encara no consolidat de repartiment de

funcions. Els problemes que provoca un sistema concurrencial en matèria de mitjans de comunicació social no queden solucionats de manera global amb el recurs a una Autoritat independent. Aquesta resposta només és vàlida si a través d'ella s'assoleixen dos objectius: la independència dels òrgans i la seva capacitat tècnica per afrontar les qüestions que tenen plantejades. **J.T.**

(Aquest article és un resum de l'estudi La regulació dels mitjans audiovisuals. Les autoritats independents en el panorama europeu, encarregat pel CAC al doctor Joaquín Tornos.)

Dossier

Antonis Manitakis Vicepresident del Consell Nacional de Radiotelevisió de Grècia.

A Grècia, l'abandonament del monopoli de l'Estat en matèria de ràdio i de televisió data de finals dels vuitanta. Les primeres autoritzacions per emetre (un total de 275) es van concedir a operadors privats, en virtut de la Llei 1730/1987 i del decret 25/1988, per una comissió per les ràdios locals. En aquella època la liberalització de les ones hertzianes només concernia la radiodifusió local. El «Consell Nacional de Radiotelevisió» va ser creat per la Llei 1866/1989, que apuntava cap a una gran obertura de l'audiovisual, àdhuc en profit de les televisions privades. Aquest text fundador ha experimentat diverses modificacions. La darrera va ser recollida per la Llei 2328/1995, que constitueix actualment el marc jurídic de base per a les ràdios i les televisions a Grècia. L'organització i el funcionament del consell estan regits actualment pel Decret 213 de 9/15.6.1995, mentre que un altre text important (el Decret 310/1996) confia al consell la missió de controlar la transparència financera de les relacions que impliquin els operadors de l'audiovisual.

En favor de les modificacions de la reglamentació sovint posteriors a les alternàncies polítiques i fins i tot a simples reestructuracions ministerials, el consell ha vist evolucionar la seva estructura i el seu estatut. En

Grècia: redacció de nous codis deontològics

l'actual estat de la reglamentació, el Consell Nacional de Radiotelevisió, que té competència al conjunt del territori, està compost de 9 membres: el president i el seu suplent (Vicepresident), 8 membres ordinaris i els mateixos suplents. El president i el vicepresident són designats pel President de la «Vouli» (parlament unicameral hel·lènic), mentre que els altres membres són escollits pels quatre partits polítics millor representats a la Càmera. Tots són anomenats per ordre del Ministre de la Premsa i dels Mitjans de Comunicació, per un mandat de tres anys, renovable. Poden ser designats com membres del Consell els periodistes d'«autoritat reconeguda» i els especialistes dels mitjans de comunicació, però també les personalitats que provenen de la universitat, del sindicalisme, de les arts i de les lletres, així com els elegits locals.

La remuneració, les responsabilitats civils i penals i les incompatibilitats dels membres són regides pel Decret 213 de 1995. La pertanyença al consell és incompatible, sobretot, amb la pertanyença al Parlament i al Govern i, també, amb la qualitat de soci, membre de la direcció o empleat (en sentit ampli) de la Radiotelevisió de l'Estat o qualsevol empresa privada similar o, encara, qualsevol empresa de

producció, comercialització i difusió de programes audiovisuals. La incompatibilitat també afecta als proveïdors i servidors, remunerats per les empreses, privades o públiques, de ràdio i televisió. El Consell Nacional de Radiotelevisió té el seu propi secretariat.

En termes de la Llei 1866, els membres del consell gaudeixen d'independència personal i funcional en l'acompliment de la seva missió. En particular, no poden ser destituïts, ni tan sols per decisió de qui els ha designat.

Fins ara l'estatut del Consell no s'ha precisat. Encarregat de vetllar pel respecte a una disposició constitucional (art. 15, par. 2 de la Constitució de 1975/1581) que erigeix en objectius el pluralisme i, també, l'objectivitat i la qualitat de les emissions, el Consell Nacional de Radiotelevisió hauria pogut ser una autoritat reguladora estatutàriament independent. La Llei 1866/1989, que va instituir l'organisme hel·lènic de regulació audiovisual, s'inspirava tímidament en el model de l'autoritat administrativa independent. Però no va tenir èxit:

- En un sistema parlamentari i de separació de poders, les autoritats administratives han de dependre del control d'un Ministre, que és políticament responsable davant el Parlament.

- La interpretació per part de la jurisprudència de l'article 43 de la Constitució hel·lènica tanca en condicions estrictes el reconeixement d'un poder reglamentari. A Grècia, el poder reglamentari autònom es presenta com una heretgia.

- La reticència de la classe política a admetre que un sector important de la vida nacional escapi completament de les seves mans va fer la resta.

Així doncs, la legislació ha evolucionat en un sentit restrictiu en relació amb els poders del consell. Segons els termes de la Llei 2328 de 1995, el Consell Nacional de Radiotelevisió no té el poder de prendre decisions executives. La seva intervenció –allà on estigui prevista– es limita en principi a l'edicte d'un «vistiplau» dirigit al Ministre de la Premsa, el qual és competent «només» per «controlar-ne la legalitat». (Art. 14 25- ambigüitat jurídica, que no deixa de recordar les relacions de tutela). Encara més, el Consell no pot actuar d'ofici sense previament sotmetre la qüestió al ministre.

Fetes aquestes precisions, observarem que les

atribucions del Consell hel·lènic de Radiotelevisió recorden les funcions de les autoritats de regulació estrangeres.

Es divideixen en quatre grups:

a: Funcions d'administració de l'audiovisual
Són les més importants.

- El Consell dóna el seu vistiplau per l'atribució d'autoritzacions de les ràdios i televisions per via hertziana. Està associat al procediment d'autorització de les televisions per cable, emetent una «proposta».
- Participa a l'elecció dels actors audiovisuals, procedint a l'evaluació dels dossiers dels candidats a emetre, segons un complex sistema de «punts». En aquest procediment es prenen en consideració criteris com els efectius de personal, el contingut dels programes, l'antiguitat de l'emissora, el valor de les inversions efectuades.

- És competent per autoritzar les ràdios locals a constituir una xarxa (art. 6 15 de la Llei).

b: Funcions de reglamentació

- El Consell té la missió de redactar els nous codis deontològics en matèria de periodisme, de programes educatius i d'entreteniment i, també, en matèria de publicitat. Aquests codis adoptaran la forma d'un decret presidencial, que es dictaran sota proposta del Ministre de la Premsa i del Mitjans de Comunicació. Fins al moment de l'entrada en vigor dels nous Codis els «reglaments deontològics» elaborats pel Consell al 1991 són aplicables.

- El Consell dicta les «directrius» que concreten els objectius de la Llei (per exemple, la protecció de la infància). No obstant, no tenen caràcter executiu.

c: Funcions de control

- Són amplies, i concerneixen la verificació de les emissions i la gestió en el camp audiovisual. Es fonamenten en les lleis, especialment la Llei 2328/95, mentre que una part important prové del Decret 310/96. En particular:

- El Consell verifica el respecte, per part de l'emissor, de les condicions que disposa l'autorització (àdhuc el respecte de les regles deontològiques)
- Pot controlar la provenença dels mitjans financers d'una empresa audiovisual
- Pot fins i tot requerir qualsevol element informatiu relacionat amb el funcionament, la gestió, l'administració, les relacions laborals, el programa, els

mitjans tècnics, la situació financera d'una emissora.

- Controla les cessions d'algunes parts d'una emissora autoritzada a emetre. Emet un vistiplau pel que fa a la presa de participació d'una companyia estrangera al capital d'una televisió.
- Vetlla pel respecte dels sostres legals de concentració en el camp dels mitjans de comunicació.
- Pot verificar que s'hagi portat a terme una convenció pel pagament dels drets d'autor per part d'una emissora.

d: Funcions de jutjament

- Sotmés al Ministre de la Premsa i dels Mitjans de Comunicació, el Consell ha d'emetre un vist-i-plau abans del pronunciament d'una sanció contra una emissora.

Les sancions susceptibles de ser infligides a una televisió (existeix un ventall de sancions comparables per les ràdios) són: I) les mores i advertències II) una multa de cinc a cinc-cents milions de dracmes III) la suspensió provisional del programa per un període de tres mesos com a màxim, i IV) la retirada provisional de l'autorització d'emetre.

En cas de que el vist i plau del Consell es refereixi a la retirada provisional o de la suspensió de l'autorització, o, encara més, d'una pena pecuniària superior a cent milions (100.000.000) de dracmes, es requereix la majoria qualificada de 2/3 dels seus membres.

- El Consell, o en cas d'urgència extrema, el seu President intervé en el marc del procediment del dret de rèplica. Tendeix a resoldre el conflicte entre una

emissora i la persona que es considera vexada per una emissió.

La pluralitat i la diversitat de les atribucions del Consell Nacional de Radiotelevisió entren en conflicte amb les febleses del seu estatut.

A més, l'exercici de les competències del Consell pot veure's amenaçat per causa de la manca de mitjans. I especialment pel fet que, durant mesos, el Consell s'ha trobat amb la impossibilitat –per raons de forma– de signar contractes amb els juristes i economistes especialitzats als quals ha de recórrer per funcionar.

S'espera, no obstant, acabar aviat amb aquestes dificultats. Els membres del consell i els seus col·laboradors es regeixen per la mateixa ambició d'afirmar la presència i la funció de la instància en el paisatge audiovisual hel·lènic.

El Consell Nacional de Radiotelevisió es sent com una autoritat independent de regulació. Vol ser l'equivalent hel·lènic de les institucions que funcionen arreu, a Europa.

Per tant està preparat per cooperar amb els seus homòlegs estrangers, per tal d'intercanviar idees sobre la pràctica i els objectius a seguir. Té la voluntat de treballar per la creació d'un espai audiovisual europeu, que es basarà en els valors comuns dels pobles del nostre vell continent.

En el marc d'aquesta cooperació, el Consell Nacional de Radiotelevisió de Grècia està encantat de participar a la constitució de la xarxa d'organismes de regulació dels mitjans de comunicació dels països mediterranis. **A.M.**

Dossier

Avv. Giorgio d'Amato Secretari General de l'Ufficio del Garante per la Radiodifusione e l'Editoria

L'Organisme per a les Garanties en la Comunicació a Itàlia, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Noves institucions reforcen, dins el marc europeu, el sistema de garanties dels drets fonamentals en el sector de les comunicacions.

El 3 de juliol de 1997 va ser aprovada la Llei 247, de la

Itàlia: tres organismes col·legiats

creació de l'Organisme per a les Garanties en la Comunicació i les normes sobre els sistemes de telecomunicació i radiotelevisió, que configuren un nou organisme destinat a absorbir les competències del Garant per a la Radiodifusió i l'Edició dins els sectors de l'edició i de la radiotelevisió, i a dirigir el sector de les